

Załącznik nr 2 do Szkolnego Programu Profilaktyki

Procedury
działań interwencyjnych nauczycieli
Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4
w Łowiczu
w sytuacjach zagrożenia młodzieży
przestępczością i demoralizacją

Łowicz 2013

Opracowano na podstawie:

1. Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją, w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Komenda Główna Policji, Warszawa 2004;
2. Agresja i przemoc w szkolnych działaniach profilaktycznych. Poradnik metodyczny dla nauczycieli. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Warszawa 2004;
3. Podstawy prawne:
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 11 poz. 109 z p. zm./ oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą
 - Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm/
 - Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198
 - Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji/Dz. U. Nr 30 poz. 179 z p.. zm./
 - Zarządzenie Nr 590 Komendanta Głównego Policji z dn. 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich
 - Ustaw z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67 poz. 329, z p. zm./
 - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26 poz.226/
 - Ustawa z dn. 9 listopada 1999 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz.U. z 1996 r. Nr 10 poz. 55 z p. zm.
 - Nowelizacja z dn. 8 kwietnia 2010 r. Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz. U. Nr 81, poz. 529/
 - Statut Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 im. Władysława Grabskiego w Łowiczu.

I. Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia

1. Osoba, która zauważy zniszczenie podejmuje próbę ustalenia sprawcy i okoliczności zdarzenia a także wstępnie szacuje wartość zniszczonego mienia oraz powiadamia wychowawcę.
2. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych sprawcy..
3. Wychowawca ustala karę.
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę uświadamiającą negatywne skutki czynu oraz warunki wypełnienia kary.
5. Wychowawca sporządza notatkę w dzienniku lekcyjnym i powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
6. W przypadku czynu o znamionach występku lub przestępstwa, dyrektor wzywa Policję, która w wyniku dochodzenia ustala sprawcę. Oprócz kary przewidzianej w Kodeksie Karnym sprawca dewastacji podlega karze regulaminowej przewidzianej w Statucie szkoły.
7. W przypadku niewykrycia sprawcy powiadamia się społeczność szkolną o danym zdarzeniu i napiętnuje czyn.

II. Procedura postępowania w przypadku palenia przez ucznia na terenie szkoły papierosów i e-papierosów zawierających tytoń, marihuanę, crack lub inne substancje psychoaktywne

1. W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły faktu palenia papierosów lub e-papierosów przez ucznia, należy powiadomić wychowawcę klasy.
2. W sytuacji, gdy istnieje problem z ustaleniem osoby palącej, dalsze postępowanie dotyczy wszystkich uczniów grupy, której dotyczy podejrzenie o palenie na terenie szkoły.
3. Wychowawca wpisuje uwagę o wyżej wymienionym fakcie w dzienniku zajęć i udziela upomnienia na forum klasy.
4. W przypadku, gdy uczeń palił papierosy wychowawca powiadamia dodatkowo rodziców/opiekunów ucznia i dyrektora szkoły.
5. Dyrektor zgłasza informację do najbliższej jednostki Policji (w przypadku nieletniego Wydział do Spraw Nieletnich lub Sąd Rodzinny).

6. W przypadku ponownego wykroczenia ucznia dotyczącego palenia papierosów i e-papierosów wychowawca dodatkowo udziela nagany wobec klasy i powiadamia rodziców.
7. Kolejne naruszenie zakazu palenia skutkuje naganą dyrektora na forum klasy.

III. Procedura postępowania w przypadku stosowania przemocy

1. Osoba, która jest świadkiem przemocy lub jest w posiadaniu informacji, że na terenie szkoły dochodzi do stosowania przemocy, podejmuje natychmiastowe działania służące zaprzestaniu stosowania przemocy – powstrzymanie agresorów
2. Udziela pomocy poszkodowanym lub umożliwia kontakt z lekarzem.
3. Informuje wychowawców uczniów i pedagoga szkolnego.
4. Wychowawca wysłuchuje strony skonfliktowane (każdej indywidualnie) i sporządza notatkę w dzienniku lekcyjnym.
5. O zaistniałym zdarzeniu wychowawca informuje rodziców/opiekunów uczniów.
6. Ustala karę i przeprowadza rozmowę uświadamiającą ze sprawcą i ofiarą. Ustala z nimi sposoby unikania podobnych sytuacji.
7. W przypadku drastycznych przejawów przemocy przekazuje informację dyrektorowi, który zawiadomienie Policję (w przypadku nieletniego Wydział do Spraw Nieletnich lub Sąd Rodzinny).

IV. Procedura postępowania w przypadku zagrożenia demoralizacją (*np. systematyczne uchylanie się od wypełniania obowiązku szkolnego, naruszanie zasad współżycia społecznego, uprawianie włóczęgostwa, przynależność do grup przestępczych, popełnienie czynu zabronionego*)

1. Osoba będąca w posiadaniu takiej informacji powiadamia wychowawcę.
2. Wychowawca informuje dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
3. W przypadku podejrzenia popełnienia przez ucznia przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działaniu grup przestępczych dyrektor niezwłocznie powiadamia Policję (w przypadku nieletniego Wydział do Spraw Nieletnich lub Sąd Rodzinny).
4. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem i sporządza notatkę, którą pedagog umieszcza w Teczce Klasy.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów i przekazuje im informację. Zobowiązuje ucznia, w obecności rodziców/opiekunów, do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców/opiekunów zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.

6. Ustala i podejmuje oddziaływania wychowawcze wobec ucznia stosownie do zaistniałego problemu przy współpracy z pedagogiem szkolnym i z rodzicami/opiekunami.
7. W przypadku wykorzystania wszystkich dostępnych środków oddziaływań wychowawczych wobec ucznia, gdy ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Policję (w przypadku nieletniego Wydział do Spraw Nieletnich lub Sąd Rodzinny). Równoległe do działań Policji stosowane są kary regulaminowe.
8. Jeżeli rodzice/opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, dyrektor wysyła pismo do Policji (w przypadku nieletniego do Wydziału do Spraw Nieletnich lub Sądu Rodzinnego).

V. Procedura postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły

1. Osoba będąca w posiadaniu informacji o dokonanej kradzieży niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i wychowawcę.
2. Wychowawca ustala okoliczności zdarzenia: wysłuchuje świadków, osoby pokrzywdzone i podejrzane. Zapoznaje się z zapisem monitoringu.
3. W przypadku szybkiego rozwiązania problemu i zwrotu skradzionej rzeczy, pomija się punkt 4.
4. Dyrektor szkoły wzywa Policję i zabezpiecza miejsce zdarzenia, dowody.
5. Wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala karę.
6. Następuje zwrot skradzionej rzeczy lub ustalenie formy rekompensaty.
7. Wychowawca przeprowadza rozmowę uświadamiającą negatywne skutki czynu i umieszcza informację o w/w fakcie w dzienniku zajęć.
8. W przypadku wezwania Policji i przeprowadzenia przez nią dochodzenia oprócz kary zgodnej z Kodeksem Karnym stosuje się karę regulaminową.

VI. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających

1. Osoba podejrzewająca, że dany uczeń jest pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i stara się odizolować ucznia od reszty klasy. Należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie (uczeń nie może być pozostawiony sam).

2. Wychowawca wzywa lekarza celem stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
3. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/ opiekunów ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie odmawiają odebrania dziecka, lekarz po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły decyduje o pozostaniu ucznia w szkole, przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom Policji .
6. W przypadku, gdy rodzice/opiekunowie odmawiają przyjścia do szkoły a uczeń zachowuje się agresywnie, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę Policji. Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz jeżeli uczeń nie ukończył 18 lat - Sąd Rodzinny.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (w przypadku nieletniego Wydział do Spraw Nieletnich lub Sąd Rodzinny).
8. W przypadku spożywania alkoholu na terenie szkoły przez ucznia należy niezwłocznie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
9. Wychowawca odnotowuje wyżej wymienione fakty w dzienniku zajęć i wymierza karę regulaminową.

VII. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły substancji przypominającej narkotyki

1. Osoba będąca w posiadaniu informacji, że na terenie szkoły znajduje się substancja przypominająca narkotyki zabezpiecza, przy zachowaniu środków ostrożności, miejsce oraz podejrzaną substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji,.
2. O zdarzeniu informuje dyrektora szkoły, który wzywa Policję.
3. Nauczyciel, który zabezpieczył substancję podejmuje próbę (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalenia, do kogo znaleziona substancja należy i sporządza odpowiednią notatkę, którą przekazuje pedagogowi szkolnemu.
4. W przypadku ustalenia do kogo należy dana substancja informuje wychowawcę

- i rodziców/opiekunów.
5. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informację dotyczącą szczegółów zdarzenia.
 6. Dyrektor szkoły może wystąpić z wnioskiem do policji o poinformowanie szkoły o wynikach dochodzenia
 7. W przypadku potwierdzenia przez Policję podejrzeń o wnoszeniu przez ucznia na teren szkoły narkotyków, oprócz kary przewidzianej w Kodeksie Karnym, ponosi on karę regulaminową.

VIII. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki

1. Nauczyciel podejrzewający, że uczeń posiada substancję przypominającą narkotyki, niezwłocznie podejmuje próbę odosobnienia ucznia od osób będących świadkami zdarzenia oraz zabezpieczenia miejsca zdarzenia.
2. Powiadamia dyrektora i wychowawcę o zdarzeniu.
3. Wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.
4. Dyrektor powiadamia Policję (w przypadku nieletniego Wydział do Spraw Nieletnich lub Sąd Rodzinny).
5. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia** - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.
6. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel zabezpiecza ją do przyjazdu policji i próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo nabył substancję.
7. Po przyjeździe Policji, ucznia oraz nieznaną substancję oddaje się do dyspozycji funkcjonariuszy.
8. Nauczyciel sporządza dokładną notatkę dokumentującą zdarzenie wraz ze swoimi spostrzeżeniami i przekazuje ją pedagogowi szkolnemu.
9. W przypadku podjęcia działań operacyjnych przez policję, dyrektor może zawiesić ucznia w jego prawach do czasu wyjaśnienia sprawy (§ 44 ust.2 pkt 2 Statutu Szkoły).
10. W przypadku potwierdzenia podejrzenia względem ucznia stosuje się karę regulaminową.

11. Wychowawca podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień względem całej klasy przy współpracy ze specjalistami.

IX. Procedura współpracy z Policją

1. Policja jest instytucją wspierającą działania szkoły w zakresie profilaktyki, pomocy doraźnej oraz w sytuacjach wymagających nagłych interwencji.
2. Pomoc kierowana jest do uczniów, rodziców, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.
3. Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w „Procedurach” albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi.

Współpraca w zakresie pracy profilaktyczno – wychowawczej:

1. Szkoła i Policja utrzymują stałą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. Koordynatorami współpracy są wychowawcy, dyrektor szkoły oraz specjalista ds. nieletnich właściwej jednostki Policji.
3. Do współpracy ze szkołą zobowiązani są również policjanci posterunku , w rejonie którego znajduje się szkoła.
4. W celu ustalenia zakresu działań profilaktycznych, na terenie szkoły jednorazowo w ciągu roku szkolnego, przeprowadzana jest diagnoza potrzeb środowiska szkolnego.
5. Na podstawie diagnozy środowiska szkolnego ustala się zakres działań profilaktycznych.
6. Działania profilaktyczne obejmują:
 - spotkania wychowawców, nauczycieli i rodziców z zaproszonymi specjalistami, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością, demoralizacją dzieci i młodzieży oraz uzależnieniami;
 - spotkania tematyczne uczniów z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, unikania zagrożeń czy zachowań ryzykownych itp.

Współpraca w zakresie pomocy doraźnej

1. Pomoc doraźna udzielana szkole ze strony policji, opiera się na wymianie informacji o zagrożeniach i zdarzeniach zagrażających życiu i zdrowiu uczniów występujących na terenie szkoły.
2. Wychowawca, nauczyciel czy inny pracownik szkoły, który stwierdzi istnienie konieczności wezwania do szkoły Policji, przekazuje tę informację do dyrektora szkoły. Dyrektor podejmuje decyzję o wezwaniu do szkoły Policji.

Współpraca w sytuacjach wymagających nagłych interwencji

1. Sytuację wymagającą nagłej interwencji występują zawsze, gdy dochodzi do popełnienia czynu karalnego lub w przypadku, gdy ktoś stał się ofiarą czynu karalnego.
2. Dyrektor szkoły w takich sytuacjach wzywa do szkoły policję, przekazując informację o zdarzeniu.
3. W przypadku, gdy uczeń jest sprawcą czynu karalnego, nauczycieli i innych pracowników szkoły obowiązują następujące strategie działania:
 - Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
 - Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa w celu przekazania ich Policji,
 - Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
 - Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
 - Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia-sprawcy,
 - Niezwłoczne powiadomienie Policji
4. W przypadku, gdy uczeń stał się ofiarą czynu karalnego, nauczycieli i innych pracowników szkoły obowiązują następujące strategie działania:
 - Udzielenie pierwszej pomocy bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza (gdy ofiara doznała obrażeń),
 - Niezwłoczne powiadomienia dyrektora szkoły,
 - Powiadomienie rodziców/opiekunów ucznia,
 - Niezwłoczne powiadomienie Policji,
5. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji bądź przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osobom postronnym do tych przedmiotów i wezwać policję.

INFORMACJE DODATKOWE

Na terenie szkoły każdy może zostać wylegitymowany przez Policję.
Legitymowanie ma na celu:

- identyfikację osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,
- ustalenie świadków zdarzenia powodującego naruszenie bezpieczeństwa lub porządku publicznego,
- wykonanie polecenia wydanego przez sąd, prokuratora, organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego,
- identyfikację osób wskazanych przez pokrzywdzonych jako sprawców przestępstw lub wykroczeń,
- poszukiwania osób zaginionych lub ukrywających się przed organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości.

Na terenie szkoły policja może również dokonać przeszukania w celu:

- znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym
- wykrycia lub zatrzymania oraz przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej.

Dopuszczalne jest również przesłuchanie ucznia na terenie szkoły, przy czym:

- jeżeli uczeń nie ma ukończonych 17 lat a jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego, przesłuchanie powinno odbywać się w obecności rodziców lub nauczycieli,
- w charakterze świadka można przesłuchać każdego małoletniego, bez względu na wiek i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców.

Na terenie szkoły może dojść do zatrzymania ucznia przez Policję. Musi jednak zaistnieć jedna z wymienionych poniżej przesłanek:

- Istnieje uzasadnione przypuszczenie, że uczeń popełnił przestępstwo,
- Przeciwno uczniowi toczy się postępowanie karne a sąd lub prokurator zarządzili jego przymusowe doprowadzenie (art.247 kpk),

- Uczeń jest świadkiem w procesie karnym a organ prowadzący postępowanie (policja, prokurator, sąd) zarządzi jego przymusowe doprowadzenie (art. 285 §2 kpk),
- Zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w Policyjnej Izbie Dziecka,
- Uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego a także dla mienia (art.15 ust.1 pkt.3 Ustawy o Policji),
- Uczeń w stanie nietrzeźwym swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.

**Algorytm postępowania dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego w przypadku, gdy
Policja dokonuje zatrzymania ucznia na terenie szkoły:**

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi lub pedagogowi powód przybycia okazuje legitymacje służbową.
2. Dyrektor lub pedagog mają prawo zapisać dane osobowe policjanta oraz numer jego legitymacji służbowej, w celu sporządzenia właściwej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora lub pedagoga szkolnego o przyczynie zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą.

UWAGA

1. W przypadku wystąpienia w szkole sytuacji zagrożenia, gdy wychowawca jest niedostępny należy informację przekazać pedagogowi szkolnemu, który podejmuje kroki przypisane wychowawcy.
2. O każdej sytuacji zagrożenia młodzieży przestępczością i demoralizacją wychowawca informuje pedagoga szkolnego, celem opracowania odpowiedniej dokumentacji.
3. Każde podejmowane działanie interwencyjne musi być opisane w dzienniku lekcyjnym i w dokumentacji pedagoga szkolnego.